

 Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna	BIURO BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY PKN ORLEN S.A. Standardy bezpieczeństwa wykonywania prac w stacjach paliw	S	S - 0
Standardy bezpieczeństwa – co to jest?			
Sporządził	RBK	Data	Maj 2017r.

Standardy bezpieczeństwa wykonywania prac określają minimalne wymagania z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej jakie należy spełnić, przygotowując oraz wykonując prace na terenie stacji paliw Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN SA. Treść standardów wynika z obowiązujących przepisów oraz zasad bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa pożarowego, określonych przepisami prawnymi w Polsce, a także szczegółowych norm dotyczących maszyn, urządzeń, narzędzi, zabezpieczeń. Wymagania określone w standardach określono także w oparciu o doświadczenie i dobre praktyki wypracowane przez naszą organizację i uznane przez nas za właściwe i skuteczne.

Standardy bezpieczeństwa będą podlegały ciągłej aktualizacji wraz ze zmianami jakie niesie otoczenie prawne, doświadczeniami wynikającymi z prowadzonych prac oraz doskonalenia organizacji.

Wdrożenie standardów ma zapewnić, że wykonawcy oraz ich pracownicy otrzymają informacje o:

- zagrożeniach jakie mogą wystąpić podczas prac na terenie stacji paliw,
 - sposobach minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń,
 - bezpiecznych metodach pracy,
 - sposobach zabezpieczenia miejsc wykonywania pracy,
- co powinno zapewnić pełne bezpieczeństwo dla wykonujących pracę oraz innych osób (pracownicy stacji paliw, klienci stacji) przebywających na terenie stacji.

Standardy zostały podzielone na dwie grupy:

- Standardy ogólne oznakowane symbolami SA – 1....n
- Standardy szczegółowe oznakowane symbolami SB – 1....n

Standardy ogólne przedstawiają podstawowe wymagania dotyczące przygotowania i organizacji przewidzianych prac. Wymagania te dotyczą wszystkich wykonawców i ich podwykonawców oraz wszystkie osoby wykonujące w ich imieniu prace na terenie stacji paliw.

Standardy szczegółowe określają wymagania dotyczące wykonywania prac uznanych za niebezpieczne i określają w sposób szczegółowy niezbędne środki bezpieczeństwa bez zastosowania których nie wolno rozpoczynać i prowadzić prac.

Informacje ogólne

Przedstawione standardy ustalają minimum wymagań, jakie muszą spełniać wszyscy wykonawcy podejmujący pracę w stacjach paliw.

Spełnienie wytycznych w żadnym wypadku nie zwalnia Wykonawcy z obowiązku przestrzegania przepisów państwowych związanych z bezpieczeństwem w trakcie realizacji prac.

Osoby wykonujące prace na terenie stacji paliw, oprócz wiedzy specjalistycznej i kwalifikacji z zakresu swojej specjalności, zobowiązane są do zapoznania się z zagrożeniami oraz ryzykiem wynikającym z magazynowania w stacji paliw znacznych ilości substancji niebezpiecznych, jakimi są paliwa płynne (benzyny, olej napędowy, gaz LPG).

Osoby wykonujące prace na terenie stacji paliw zobowiązane są do zapoznania się i przestrzegania postanowień Zarządzenia Operacyjnego Dyrektora RB nr 5/RB/2016 w sprawie realizacji prac o zwiększonym zagrożeniu na własnych stacjach paliw PKN ORLEN S.A.

 Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna	BIURO BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY PKN ORLEN S.A. Standardy bezpieczeństwa wykonywania prac w stacjach paliw	S	S - 0
Standardy bezpieczeństwa – co to jest?			
Sporządził	RBK	Data	Maj 2017r.

W związku z zagrożeniami wynikającymi z właściwości paliw, w stacji paliw nie wolno, bez uzyskania pisemnego zezwolenia, wykonywać żadnych prac niebezpiecznych pod względem pożarowym w wyznaczonych strefach zagrożonych wybuchem.

Ze względu na właściwości paliw (toksyczność, ciężar właściwy par, prężność), paliwa oraz ich pary klasyfikowane są jako niebezpieczne dla zdrowia. Należy unikać wdychania oparów oraz bezpośredniego kontaktu tych produktów ze skórą.

W przypadku konieczności wykonywania prac:

- a) niebezpiecznych pod względem pożarowym prowadzonych w strefach zagrożonych wybuchem,
- b) wewnątrz zbiorników paliwowych i LPG,
- c) wewnątrz urządzeń kanalizacyjnych,
- d) w pobliżu nieosłoniętych urządzeń elektroenergetycznych lub ich części, znajdujących się pod napięciem,
- e) przy urządzeniach elektroenergetycznych wyłączonych spod napięcia, lecz uziemionych w taki sposób, że którekolwiek z uziemień nie jest widoczne z miejsca wykonywania pracy,

wykonawca tych prac zobowiązany jest uzyskać pisemne zezwolenie na wykonywanie prac.

Wykonawca musi zapewnić, że wszelkie prace wykonywane przez jego pracowników lub jego podwykonawców będą prowadzone w sposób zgodny z przepisami państwowymi oraz standardami bezpieczeństwa.

Nie wolno rozpocząć w stacji paliw żadnych prac dopóki Wykonawca nie zgłosi się do prowadzącego stację paliw lub do osoby zastępującej i nie omówi zasad bezpieczeństwa i koordynacji prac pod względem bhp.

W celu zapewnienia bezpiecznego wykonania zleconych prac o zwiększonym zagrożeniu dla wykonujących je pracowników, Wykonawca musi posiadać opracowane oraz pozytywnie zaopiniowane przez służby BHP, PPOŻ. ORLEN Eko Sp. z o.o. oraz specjalistę RBK instrukcje bezpiecznego wykonywania robót (w skrócie IBWR). IBWR należy sporządzić dla każdego przewidywanego rodzaju prac wymienionych w Zarządzeniu Operacyjnym Dyrektora RB nr 5/RB/2016 w sprawie realizacji prac o zwiększonym zagrożeniu na własnych stacjach paliw PKN ORLEN S.A. Pracownicy skierowani do prac, dla których opracowano IBWR, powinni być zapoznani z ich zapisami i posiadać 1 egzemplarz instrukcji w miejscu prowadzenia robót.

Ochrona pracowników

Wykonawca zobowiązany jest do spełniania wymagań z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy określonych w przepisach państwowych

Wykonawca musi zagwarantować, że jego pracownicy oraz pracownicy jego podwykonawców, pracujący na terenie stacji paliw oraz osoby wizytujące miejsce prowadzonych prac, są przeszkolone, wyposażone i korzystają z odpowiedniego sprzętu zabezpieczającego. Wszystkie osoby wykonujące prace serwisowe (konserwacja i remonty) , budowlane oraz montażowe na terenie stacji paliw, poza pomieszczeniami stacji paliw, muszą stosować: odzież roboczą/ochroną (spodnie z długimi nogawkami, koszule/bluzy/kurtki z długim rękawem), obuwie robocze, kamizelkę odblaskową. Ponadto, w związku z występującymi zagrożeniami pracownicy zobowiązani są do stosowania kasków ochronnych, okularów przeciwdopryskowych oraz rękawic ochronnych dobranych do charakteru zagrożeń występujących przy pracy i określonych w ocenie ryzyka zawodowego.

 Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna	BIURO BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY PKN ORLEN S.A. Standardy bezpieczeństwa wykonywania prac w stacjach paliw	S	S - 0
Standardy bezpieczeństwa – co to jest?			
Sporządził	RBK	Data	Maj 2017r.

Wewnątrz pomieszczeń stacji paliw należy stosować odzież, obuwie robocze i środki ochronne dostosowane do rodzaju zagrożeń występujących przy danej pracy. W przypadku prowadzenia prac budowlano – montażowe wewnątrz pomieszczeń stacji paliw, osoby wykonujące prace w tych pomieszczeniach muszą stosować hełmy ochronne, okulary przeciwdpryskowe oraz kamizelki odbłaskowe, bez względu na rodzaj wykonywanych prac.

W przypadku wykonywania robót w strefach zagrożenia wybuchem wymagana jest odzież i obuwie ochronne w wykonaniu antyelektrostatycznym. Wykonawca ma prawo odmówić prawa wejścia na wydzielony teren wykonywanych prac osobom, które nie stosują odpowiedniego sprzętu / ubrania zabezpieczającego.

Sprzęt ochronny.

Wykonawca musi dostarczyć swoim pracownikom odpowiedni i skuteczny sprzęt zabezpieczający przed zagrożeniami występującymi w związku z prowadzonymi pracami. Zobowiązany jest także do zapewnienia, że jego podwykonawcy także spełnią ten obowiązek w odniesieniu do swoich pracowników.

Dopuszczenie do pracy na terenie stacji paliw

Wykonawca musi zapewnić, że wszystkie osoby skierowane do pracy na terenie stacji paliw odbyły instruktaż o zagrożeniach na terenie stacji paliw oraz otrzymały certyfikat bhp. Brak certyfikatu BHP w miejscu wykonywania pracy skutkuje niedopuszczeniem do pracy.

Przed rozpoczęciem prac uznanych za niebezpieczne, prowadzący stację paliw lub osoba zastępująca sporządza listę kontrolną potwierdzającą spełnienie minimum wymagań bezpieczeństwa przez pracowników Wykonawcy. Stwierdzone ewentualne braki skutkują niedopuszczeniem do rozpoczęcia pracy.

Wykonawca przed przystąpieniem do prac stwarzających możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego musi uzyskać pisemne zezwolenie na wykonanie tych prac stwarzających zwiększone ryzyko, oraz otrzymać dopuszczenie do rozpoczęcia tych prac przez pracownika służby bhp i ppoż. ORLEN Eko sp. z o.o.

Rodzaje prac.

W stacjach paliw określono następujące rodzaje prac:

- A. Stwarzające możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego, do których należą następujące prace:
 - a) niebezpieczne pod względem pożarowym wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem,
 - b) wewnątrz zbiorników paliwowych i LPG,
 - c) wewnątrz urządzeń kanalizacyjnych,
 - d) wykonywane w pobliżu nieosłoniętych urządzeń elektroenergetycznych lub ich części, znajdujących się pod napięciem,
 - e) wykonywane przy urządzeniach elektroenergetycznych wyłączonych spod napięcia, lecz uziemionych w taki sposób, że którekolwiek z uziemień nie jest widoczne z miejsca wykonywania pracy.

Prace stwarzające możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego muszą być wykonywane przez minimum dwie osoby w celu asekuracji oraz na podstawie pisemnych jednorazowych zezwoleń na wykonanie prac.

 Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna	BIURO BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY PKN ORLEN S.A. Standardy bezpieczeństwa wykonywania prac w stacjach paliw	S	S - 0
Standardy bezpieczeństwa – co to jest?			
Sporządził	RBK	Data	Maj 2017r.

B. Prace szczególnie niebezpieczne:

- na wysokości powyżej 1 m,
- ziemne na głębokości ponad 1 m, poniżej poziomu gruntu,
- z użyciem materiałów niebezpiecznych,
- w strefach zagrożonych wybuchem związane z konserwacją, remontami i modernizacją urządzeń,
- legalizowanie odmierzaczy paliw oraz zbiorników magazynowych z użyciem substancji niebezpiecznych (paliwa)
- prace niebezpieczne pod względem pożarowym poza strefami zagrożonymi wybuchem

Prace szczególnie niebezpieczne mogą być wykonywane na podstawie:

- instrukcji eksploatacji urządzenia energetycznego zatwierdzonej przez prowadzącego eksploatację urządzeń i uzgodnionej z uprawnionymi służbami PKN ORLEN S.A. – dotyczy prac związanych z eksploatacją urządzeń energetycznych opisanych w instrukcji eksploatacji,
- Instrukcji bezpiecznego wykonywania robót (IBWR), sporządzonych przez Wykonawcę i uzgodnionych ze służbą bhp i ppoż. ORLEN Eko Sp. z o. o. oraz przedstawicielem Działu Koordynacji Prewencji BHP i Ppoż. w Regionach i GK

C. Prace pozostałe

Są to wszystkie prace nie wymienione w pkt A i B wykonywane na terenie stacji.

Prace pozostałe mogą być wykonywane na podstawie instrukcji stanowiskowych zgodnych z obowiązującymi przepisami z zakresu bhp i ochrony ppoż. oraz udokumentowanej oceny ryzyka zawodowego sporządzonych przez Wykonawcę.

Prace pożarowo niebezpieczne

Prace pożarowo niebezpieczne to prace mogące być potencjalnym źródłem zapłonu szczególnie dla par paliw magazynowanych w stacji paliw i są nimi:

- cięcie, topienie metalu, spawanie, szlifowanie, powodujące powstawanie iskier i innych produktów spalania mogących zainicjować pożar/wybuch,
- używanie ognia do podgrzewania (np. bitumicznych pokryw dachowych)
- stosowanie sprzętu z odsłoniętym płomieniem,
- wykorzystanie silników ze spalaniem wewnętrznym lub elektrycznych (bez certyfikatów potwierdzających ich wykonanie przeciwwybuchowe) stosowane w strefach zagrożonych wybuchem,

Wymienione wyżej prace wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem można prowadzić tylko na podstawie pisemnego zezwolenia wydanego przez PKN ORLEN S.A. i pod stałym nadzorem służby bhp/ppoż. ORLEN Eko sp. z o.o.

Koordynacja prac i podwykonawcy

Jeżeli na terenie stacji paliw pracują osoby zatrudniane przez kilku pracodawców, to muszą oni kontaktować się ze sobą i koordynować swoje działania w celu zapewnienia bezpieczeństwa.

Wykonawca nie może dopuścić do wykonywania pracy w stacji paliw przez swoich podwykonawców bez uzyskania akceptacji zlecającego.

Jeżeli podwykonawca został zaakceptowany, to będą Go dotyczyły wszystkie wymagania, którym podlegają pracownicy wykonawcy. Wykonawca, która zawarł umowę z podwykonawcą w pełni odpowiada za działania i niedopatrzania swojego podwykonawcy.

 Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna	BIURO BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY PKN ORLEN S.A. Standardy bezpieczeństwa wykonywania prac w stacjach paliw	S	S - 0
Standardy bezpieczeństwa – co to jest?			
Sporządził	RBK	Data	Maj 2017r.

Wykonawca musi zapewnić, że jego podwykonawca został zapoznany ze standardami bezpieczeństwa, że je rozumie i potrafi zapewnić spełnienie obowiązków. Wykonawca w pełni odpowiada za działania i niedopatrzona swojego podwykonawcy.

Strefy zagrożenia wybuchem.

W trakcie normalnej eksploatacji stacji paliw w pobliżu instalacji technologicznych służących do magazynowania przeładunku i dystrybucji paliw oraz w kanalizacji mogą występować strefy zagrożone wybuchem. Określenie wielkości stref, ich usytuowanie oraz zasady wykonywania pracy opisano w dokumencie zabezpieczenia przed wybuchem. Dokument ten znajduje się u prowadzącego stację.

Strefy zagrożone wybuchem określone dla normalnej pracy stacji przedstawiono w poniższej tabeli.

Nr strefy.	Nazwa przestrzeni lub urządzeń zagrożonych wybuchem	Nazwa substancji	Strefa zagrożenia wybuchem i jej minimalny wymiar
1	Zbiorniki podziemne benzyny i oleju napędowego	Benzyna samochodowa,	2 – w promieniu 1,5 m od wylotu przewodu oddechowego (zawór umieszczony na wysokości min. 4 m nad ziemią)
2	Studzienka nadzbiornikowa, w której znajdują się armatura, rurociągi lub inne urządzenia o połączeniach kołnierzowych	Benzyna samochodowa,	1 – wewnątrz studzienki
3	Studzienka zlewowa	Benzyna samochodowa,	2 – w promieniu 1 m od osi przewodu spustowego
4	Cysterna samochodowa, której właz w czasie spustu jest zamknięty	Benzyna samochodowa,	2 - 0,5 m od płaszcza autocysterny i w dół do ziemi
5	Odmierzacz paliw (dystrybutor)	Benzyna samochodowa lub gaz LPG	1 - wewnątrz części hydraulicznej oraz zagłębieniu pod odmierzaczem 2 - wewnątrz szczeliny bezpieczeństwa
6	Odolejacz koalescencyjno-adsorpcyjny (podziemny, przykryty płytą stalową z otworami)	Benzyna samochodowa,	1 – wewnątrz odolejacza
7	Zbiornik retencyjno-osadowy (podziemny, otwarty)	Benzyna samochodowa,	1 – wewnątrz zbiornika
8	Zbiornik magazynowy propanu-butanu (nadziemny) o poj. do 5 m ³	Gaz płynny propan-butan	2 – w promieniu 1,5 m od wszystkich króćców zbiornika
9	Zbiornik magazynowy podziemny (lub przysypany) o poj. do 10 m ³	Gaz płynny propan-butan	2 – w promieniu 1,5 m od wszystkich króćców zbiornika
11	Autocysterna gazowa na stanowisku rozładowniczym	Propan-butan	2 – 1,5 m od miejsca podłączenia węża autocysterny do przyłącza

 Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna	BIURO BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY PKN ORLEN S.A. Standardy bezpieczeństwa wykonywania prac w stacjach paliw	S	S - 0
Standardy bezpieczeństwa – co to jest?			
Sporządził	RBK	Data	Maj 2017r.

			zbiornika
12	Kontener z butlami o max. masie gazu do 440 kg	Propan-butan	2 – w odległości 1 m od krawędzi kontenera

Podczas prowadzenia prac związanych z konserwacją, remontami przy instalacjach i urządzeniach paliwowych, w przypadku ich otwierania może dochodzić do wycieku paliwa do środowiska i powstania nowych większych stref zagrożonych wybuchem. Wykonawca prowadzący tego rodzaju prace zobowiązany jest do zidentyfikowania tych stref, dokonania oceny zagrożeń wybuchem i wprowadzenia wynikających z oceny ryzyka zabezpieczeń. Bardzo istotne jest to, by wykonawca był pewny, że jego pracownicy są w pełni zapoznani istniejącymi i mogącymi powstać strefami zagrożenia wybuchem oraz potrafią zapobiegać ewentualnym zagrożeniom wybuchowym.

Bariery, ogrodzenia

Wykonawca zobowiązany jest do podjęcia wszelkich racjonalnych i praktycznych środków ostrożności zapewniających, że prace prowadzone przez jego pracowników nie będą zagrożeniem dla osób postronnych korzystających ze infrastruktury stacji paliw jak i dla osób zatrudnionych w stacji paliw.

Wykonawca zobowiązany jest do zabezpieczenia wszelkich prac prowadzonych w stacji paliw odpowiednio rozstawionymi barierkami, ogrodzeniami, znakami bezpieczeństwa oraz tymczasowym oświetleniem – jeżeli jest wymagane.

Służba bhp i ppoż. oraz reagowanie w sytuacjach awaryjnych

Wykonawca podczas prowadzenia prac w stacjach paliw musi zapewnić nadzór służby bhp i ppoż. zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Wykonawca musi zapewnić, że w sytuacji awaryjnej wszyscy jego pracownicy oraz pracownicy jego podwykonawców będą znali procedury, jakie należy podjąć w przypadku awarii na stacji paliw, będą potrafili udzielić pomocy przedmedycznej oraz uzyskać pomoc Państwowej Straży Pożarnej i służby medycznych.

Wykonawca zapewni, że jego pracownicy w miejscu wykonywania pracy będą posiadali środki medyczne (apteczka I pomocy) niezbędne do udzielenia pomocy przedmedycznej oraz będą potrafili z nich skorzystać. Posiadane środki medyczne muszą być dostosowane do zagrożeń zidentyfikowanych w związku z prowadzonymi pracami.

Wykonawca podczas wykonywania prac na terenie stacji paliw musi zapewnić dostęp do środków łączności np. telefon oraz do wykazu telefonów alarmowych.

Wykonawca zapewni własny sprzęt do zwalczania pożarów wykonujący prace:

- w strefach zagrożonych wybuchem (np. naprawa, konserwacja, remonty instalacji paliwowych itp.) w ilości 1 gaśnica proszkowa 6 kg. oraz koc gaśniczy
- niebezpieczne pod względem pożarowym, minimum 2 gaśnice proszkowe po 6 kg. oraz koc gaśniczy.

Sprzęt gaśniczy musi być sprawny oraz dostępny w pobliżu miejsca wykonywania prac.

Informowanie o wypadkach

Wykonawca zobowiązany jest niezwłocznie zgłaszać Zleceniodawcy wszelkie wydarzenia, których skutkiem było powstanie urazów, uszkodzenie majątku PKN ORLEN S.A., szkoda dla środowiska, pożary oraz zdarzenia, w których o mało nie doszło do wypadku (zdarzenia potencjalnie wypadkowe).